

# **Terveystieteiden avoimet aineistot**

Tietoasiantuntijat

Mari Hietala ja Sanna Kujala

Helsingin yliopiston kirjasto

Esityksen lisenssi: CC-BY (lukuun ottamatta kuvapankkikuvia sekä kuvakaappauksia, jotka eivät ole esittäjien omistamia ja joiden yhteydestä löytyvät niitä koskevat, erilliset lisenssitiedot)

Kuva geralt palvelusta Pixabay ([www.pixabay.com](https://www.pixabay.com)). Pixabay Content Licence.

# Avoim oppiminen ja avoimet oppimateriaalit

- Avoin oppiminen (open education) on prosessi, jonka tavoitteena on mahdollistaa oppimaan pääsy mahdollisimman monelle. Yksi keskeisimmistä avoimen oppimisen osa-alueista on avoimet oppimateriaalit
- Avoimet oppimateriaalit ovat opetuksessa, oppimisessa tai tutkimuksessa vapaasti hyödynnettäviä materiaaleja, esimerkiksi kursseja, videoita, kirjoja tai tehtäväkokonaisuuksia
- Avoimet oppimateriaalit ovat joko tekijänoikeuksista vapaita tai lisensoituja materiaaleja sellaisella lisenssillä, joka sallii materiaalin vapaan käytön, muokkaamisen omiin tarpeisiin sekä levityksen



# Terveystieteiden avoimet aineistot - oppimateriaali

- Helsingin yliopiston kirjaston toimeenpanosuunnitelmassa vuosille 2021-2024 oli tavoitteena, että kirjasto ohjeistaa yliopiston ulkopuolisia oppijoita avointen aineistojen käytössä ja arvioinnissa. Myös Itä-Suomen yliopiston kirjastossa (University of Eastern Finland, UEF) oli samankaltaisia tavoitteita avointen aineistojen käytön edistämiseksi
- Kesällä 2022 kirjastot päättivät laatia yhdessä terveystieteiden avoimiin aineistoihin liittyvän, avoimen oppimateriaalin. Oppimateriaalia työstivät yhteistyössä kirjastojen pedagogiset asiantuntijat sekä lääketieteellisen tiedonhaun asiantuntijat
- Avointa oppimateriaalia työstettiin kesään 2024 asti, ja se julkaistiin Avointen oppimateriaalien kirjastossa (AOE) syksyllä 2024



# Terveystieteiden avoimet aineistot –oppimateriaalin tuottamisen tavoitteet

Terveystieteiden avoimet aineistot – projektilla oli **kaksi tavoitetta** ja **kaksi eri kohderyhmää**:

**Tavoite 1:** Tuoda esille tutkittuun tietoon perustuvia avoimia lääke - ja terveystieteiden aineistoja

**Kohderyhmä 1:** Kaikki aiheesta kiinnostuneet maallikoista alan ammattilaisiin

**Tavoite 2:** Tehdä näkyväksi avointen oppimateriaalien julkaisuprosessia

**Kohderyhmä 2:** Korkeakouluopettajat, muut aiheesta kiinnostuneet

# Terveystieteiden avoimet aineistot- oppimateriaali

Terveystieteiden avoimet aineistot -  
oppimateriaali koostuu:

- 1) terveystieteiden avoimet aineistot -  
johdantomateriaalista
- 2) terveystieteiden avoimet aineistot -pelistä

Johdantomateriaalissa (.docx) esitellään kaikille  
avoimia ja luotettavia terveystieteisiin liittyviä  
sähköisiä lähteitä ja kerrotaan, millä perusteilla  
lähteiden luotettavuutta voi arvioida. Pelissä  
käyttäjä pääsee testaamaan tietojaan  
terveystieteiden avoimista aineistoista ja niiden  
arvioinnista.

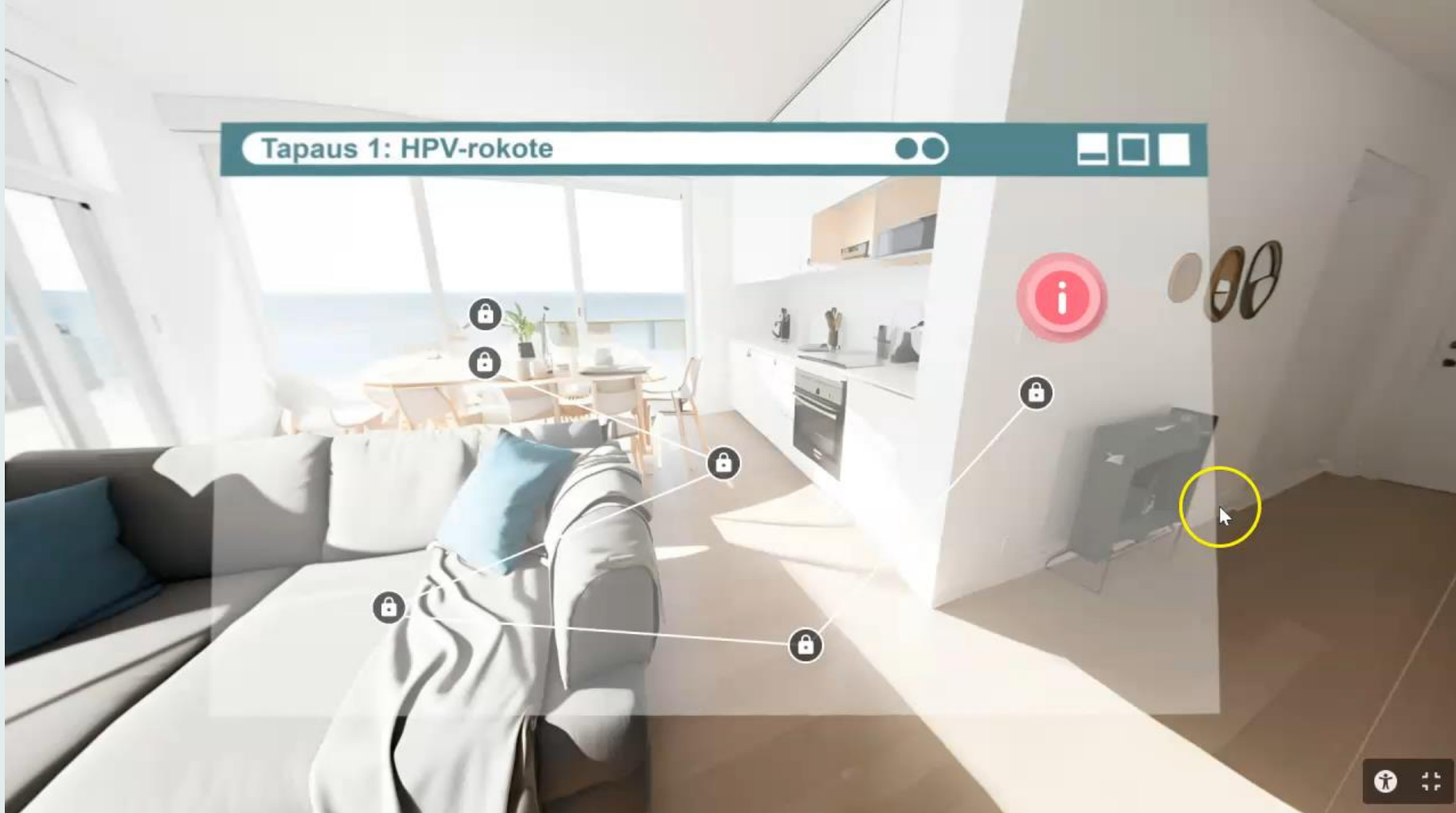


## Tapaus 1: HPV-rokote



# Terveystieteiden avoimet aineistot -peli

- Halusimme laatia helposti lähestyttävän ja motivoivan oppimateriaalin, joten päätimme kirjallisen johdantomateriaalin lisäksi tuottaa terveystieteiden avoimiin aineistoihin liittyvän pelin
- Pelissä pelaaja voi valita, miten paljon hän haluaa oppia terveystieteiden avoimista aineistoista: peli sisältää kolme eri tasoista ja ratkaistavaa tapausesimerkkiä (1: "Lapselle rokote", 2: "Paikallislehden toimittaja" ja 3: "Terveystieteiden ammattilainen")
- Peli on toteutettu ThingLink-alustalla josta Helsingin yliopistossa on aikaisempaa kokemusta suositun Viikkilab-kurssin muodossa. ThingLink ei toimi avoimella lisenssillä, mutta pelin käsikirjoitukset ovat avoimia, jotta niitä voi hyödyntää opetuksessa



- ThingLink käytössä Helsingin yliopistolla Education-lisenssillä
- Alustana hyvinkin saavutettava, antaa valmiiksi kaikista virtuaaliympäristöistä tekstimuotoiset ja automaattisesti kääntää ne eri kielille eikä kerää käyttäjistä tietoa
- Monipuoliset ominaisuudet mm. 360°-asteen virtuaalihuoneet, ohjatut kierrokset sekä kysymysten upottaminen virtuaaliympäristöön



Kuva ijmaki palvelusta [Pixabay](http://www.pixabay.com) ([www.pixabay.com](http://www.pixabay.com)).  
Pixabay Content Licence.

# Tutustu oppimateriaaliin ja pelaa Terveystieteiden avoimet aineistot -peliä!

- Löydät oppimateriaalin Avointen oppimateriaalien kirjastosta: [bit.ly/TerveystieteidenAvoimetAineistot](http://bit.ly/TerveystieteidenAvoimetAineistot)

Tai skannaamalla QR-koodin:



- Voit antaa oppimateriaalista palautetta Google Forms-lomakkeella.  
([www.bit.ly/palauteoppimateriaalista](http://www.bit.ly/palauteoppimateriaalista))



# Oppimateriaalin tekijät ja oppimateriaalin käyttöehdot

- Oppimateriaalin ovat tuottaneet yhteistyössä [Helsingin yliopiston kirjasto](#) ja [Itä-Suomen yliopiston \(UEF\) kirjasto](#).
- Oppimateriaali (pelin johdantomateriaali ja tapausesimerkkien käsikirjoitukset) on julkaistu lisenssillä CC BY (Nimeä).

CC BY (Nimeä) - lisenssissä käyttöehdot ovat seuraavat:

- Tekijän nimi on aina mainittava
- Teosta voi käyttää miten vain, jos käyttö ei halvenna alkuperäistä teosta
- Voit muokata teosta, mutta version 4.0 (CC BY 4.0) mukaan sinun on merkittävä, jos olet tehnyt muutoksia ja säilytettävä tiedot aiemmista muutoksista
- Tarkemmat CC BY (ja muiden Creative Commons - lisenssien) käyttöehdot löytyvät [Creative Commons - verkkosivuilta](#).
- Huomaathan, että ThingLink - peliä ei ole julkaistu avoimella lisenssillä.

Oppimateriaalissa käytetyt kuvapankkikuvat eivät ole oppimateriaalin tekijöiden omistamia, joten niitä koskevat omat lisenssiehdot, jotka voit tarkistaa kunkin kuvan yhteydestä.

# Lähteet

Avointen oppimateriaalien kirjasto (AOE) (viitattu 6.9.2024). <https://aoe.fi/#/etusivu>

EduIdeas (viitattu 6.9.2024). Pelipedagogiikka opetuksen tukena.  
<https://eduideas.fi/pelipedagogiikka-opetuksen-tukena/>

Helsingin yliopisto (viitattu 6.9.2024). Avoin oppiminen. <https://www.helsinki.fi/fi/helsingin-yliopiston-kirjasto/tutkijan-kirjasto/avoimen-tieteen-palvelut/avoin-oppiminen#:~:text=Avoimet%20oppimateriaalit%20ovat%20opiskelijan%20saatavilla,et%20olisi%20tullut%20muuten%20ajatelleeksi.>

Itä-Suomen yliopisto (viitattu 6.9.2024). Avoin oppiminen. <https://www.uef.fi/fi/avoin-oppiminen>

ThingLink (viitattu 6.9.2024).

UNESCO (viitattu 6.9.2024). Open educational resources. <https://www.unesco.org/en/open-educational-resources>



# Kiitos, kysymyksiä?

## Tietoasiantuntijat

Mari Hietala

[mari.hietala@helsinki.fi](mailto:mari.hietala@helsinki.fi)

Sanna Kujala

[sanna.kujala@helsinki.fi](mailto:sanna.kujala@helsinki.fi)